

sats for noget sådant ville være i god overensstemmelse med vor erklærede FN-politik.

Gert Petersen: Jeg siger tak for redegørelsen fra udenrigsministeren. Det er en høflig tak. Jeg bemærkede mig, at den konservative ordfører havde en meget varm tak, og jeg skal da også erkende, at redegørelsen er udformet sådan, at den ikke rigtig kan støde nogen. Det er jo det, man forstår ved afbalanceret. Til gengæld skal jeg så tilføje, at den støder mig. Jeg synes, at den i alt for høj grad er vasket i klor, jeg synes, at den i alt for høj grad holder sig — og det er måske lidt komisk at bruge det udtryk i denne forbindelse — på neutral grund, men altså neutral inden for de for dansk udenrigspolitik af et flertal i denne sal afstukne rammer.

Jeg vil først sige et par ord om nogle generelle problemer, og det er især dette spørgsmål om NATO, som flere gange har været inde i debatten. Vi har, for jeg ved ikke hvilken gang, fået at vide, at nu er det atter blevet bevist, hvor vidunderlig dejlig NATO er, og så er sandheden jo, at de mål, som NATO i 1954-55 satte sig for sin europæiske politik — og jeg har netop op til denne debat haft lejlighed til at sætte mig ind i dem på ny — har man måtte kaste væk, har man måttet opgive. Det var dengang, da Konrad Adenauer udtalte, at aldrig ville Forbundsrepublikken acceptere, at der kom to ligestillede tyske stater, og det var dengang, da NATO ved Forbundsrepublikkens optagelse i Atlantpagten gik ind på de såkaldte Parisaftaler, hvor denne erklæring fra Adenauer, om jeg så må sige, blev gjort til en traktat, hvor det blev fastslået, at NATO stod vagt om Den tyske Forbundsrepublikkens eneret på at repræsentere Tyskland, på fastholdelse af de eksisterende, gamle grænser osv. osv. Alt dette har man måtte kaste over bord. Så kan man sige: nå ja, de er altså blevet klogere inden for NATO, og det skal jeg gerne medgive, selv om jeg ikke mener, at det var NATO, der blev klogere; jeg mener, at det var den vesttyske befolkning, der blev det. Men NATO har altså ændret standpunkt.

Jeg vil blot holde på, at den positive udvikling, som vi har i Europa i øjeblikket og har haft igennem de sidste 3-4 år, har

NATO forsinket. Den kunne være kommet længe før, hvis ikke NATO for snart en snes år siden havde accepteret nogle uigennemfærlige vesttyske krav og gjort dem til basis for sin europæiske politik. Først da man med 12-13 års forsinkelse opgiver denne accept af disse uigennemfærlige krav og slår ind på en anden politik, først da viser der sig muligheder for afspænding. Det kunne man have indset, og der var folk, der indså det allerede dengang i midten af 1950'erne. Jeg vil altså tværtimod hævde, at NATO har forsinket afspændingsprocessen i Europa.

Jeg synes også, det er ganske komisk, at man nu taler om, at nu kan der forhandles på basis af ligevægt mellem Øst og Vest. Jeg har slået efter, hvad Churchill sagde i sin Fulton-tale, der var optakten til dannelsen af den vestlige blok. Han advarede, som han sagde, mod den forældede og skadelige tro på magtbalance. Det, det drejede sig om, var, at Vesten måtte opbygge en stærk overlegenhed i forhold til Øst; så kunne der forhandles. Når man nu læser Kissingers tale, ser man, at Kissinger 2-3 gange kommer tilbage til, at den overlegenhed, som USA havde på de strategiske våbens område i 1950'erne og 1960'erne, er gået tabt, nu er der altså ligevægt. Så er det ganske pudsigt, at når denne ligevægt, som eksisterer i dag — det erkender jeg fuldt ud, hvad de strategiske våben angår — er etableret, kommer der forhandlinger i gang.

Det var altså ikke på basis af den overlegenhed, som man tilstræbte, og som Kissinger siger eksisterede for de strategiske våben for USAs vedkommende i 1950'erne og 1960'erne, at der kom forhandlinger. Nej, det var først, da man kom frem til ligevægten. Så kan man jo nok spørge, hvad man egentlig skulle med denne overlegenhed, som har kostet umådelig dyrt, som ikke har kunnet skaffe forhandlinger, og som gang på gang har skabt kriser i den internationale situation. Jeg vil fastholde, at i bred almindelighed har Atlantpagten forsinket den afspændingsproces, som vi er inde i nu.

Det referat, som udenrigsministeren i sin redegørelse gav af Kissingers tale, er korrekt, og det kan jeg tilslutte mig undtagen på et enkelt punkt. Jeg er ikke helt enig i den betragtning, at Kissinger udtrykkelig kobler Japan på noget økonomisk. Det gør han